

Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації
Дніпровська академія неперервної освіти
II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії у 2019-2020 навч. році
10 листопада 2019 року
11 клас

1. Політ літака в переохолоджених хмарах або під хмарами в зоні переохолодженого дощу супроводжується

А розсіюванням хмарності на трасі польоту **Б** випаданням твердих опадів (снігу, граду) **В** утворенням шару льоду на поверхні літака **Г** виникненням оптичного явища полярного сяйва

2. В умовах високогір'я на здоров'я людини впливає

А більша густина повітря **Б** менша ультрафіолетова радіація **В** знижений атмосферний тиск **Г** поява земного тяжіння

3. Селище, розташоване на глинистих пагорбах, опинилось у центрі сильної тривалої зливи. Визначте наслідок стихійного явища.

А просідання ґрунту **Б** утворення зсувів **В** поглиблення балки **Г** розвиток карсту

4. Піщана коса перетворює відкритий лиман на лиманне озеро (випаровування з його поверхні становить 155 млн м³ на рік, а загальний річковий стік у лиман – 70 млн м³ на рік). Як зміниться гідрологічний режим цієї водойми?

А знизиться рівень води, збільшиться солоність **Б** знизиться рівень води, зменшиться солоність **В** зросте рівень води, зменшиться солоність **Г** зросте рівень води, збільшиться солоність

5. До вершини горба з кожним роком наближається урвище яру. Який спосіб збереження земельних угідь доцільно запровадити на цьому схилі горба?

А гіпсування ґрунтів для зменшення площі солончаку **Б** осушення схилу й призупинення торф накопичення **В** насадження дерев і кущів для стримування водної ерозії **Г** упровадження глибокої оранки для боротьби з бур'янами

6. Опадів на Волині випадає стільки ж, як і в багатьох посушливих районах материка. Чому в цьому регіоні України сформувалися ландшафти мішаних лісів, а не степу?

А відклади морени зумовлюють бідний мінеральний склад ґрунтів **Б** через недостатню кількість тепла не ростуть трав'янисті рослини **В** менше випаровування є причиною надмірного зволоження території **Г** домінування циклонів зумовлює холодні зими без снігового покриву

7. Клімат на півночі України цілком придатний для зростання широколистяних дерев із розвинутою кроною. Чому в лісах Полісся сосен більше, ніж дубів?

А у рельєфі цієї зони переважають височини, зрізані річковими долинами **Б** поширені тут піски й супіски бідні на елементи мінерального живлення **В** місцевість багата на підземні води, але в ґрунті не вистачає вологи **Г** низькі температури спричиняють утворення багаторічної мерзлоти

8. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» – металургійний комбінат повного циклу, однією зі складових якого є коксохімічне виробництво. Амоніак, що міститься в коксовому газі, використовують для виробництва азотних добрив, а сірководень – технічної сульфатної кислоти. Чому вигідно поєднувати на одному підприємстві різні виробництва?

А комплексна переробка сировини зменшує вартість усієї продукції **Б** поглиблення спеціалізації забезпечує високу якість продукції **В** кооперування виробників збільшує їхні транспортні витрати **Г** концентрація виробництва зменшує екологічне навантаження

9. Через що аграрії Дніпропетровщини називають свою область «зоною ризикованого землеробства»?

А поширення карстових процесів **Б** небезпеку підтоплення території **В** переважання малогумусних ґрунтів **Г** недостатню кількість опадів

10. У селищі міського типу діє підприємство з виробництва сільськогосподарської техніки й комплектуючих до неї. Визначте обмежувальний чинник істотного збільшення виробничих потужностей на цьому підприємстві.

А агрокліматичні ресурси цієї місцевості **Б** обсяги видобування руди в місцевому кар'єрі **В** кількість трудових ресурсів у цьому селищі **Г** велика відстань до магістрального газопроводу

11. За яким показником високорозвинені країни Європи поділяють на дві групи: малі індустріально розвинені країни та країни «Великої сімки»?

А обсяг валового внутрішнього продукту **Б** рівень урбанізованості території **В** індекс людського розвитку **Г** середня тривалість життя

12. «Центральна вісь розвитку» господарства Західної Європи, що концентрує дві третини промислового потенціалу регіону, проходить

А уздовж узбережжя Атлантичного океану **Б** від Балтійського моря до Балканського півострова **В** з півдня Великої Британії до півночі Італії **Г** по умовній лінії Мадрид – Мінськ – Москва

13. Який вид діяльності є одним із основних чинників перетворення депресивних районів національних окраїн у Великій Британії (Північна Ірландія, Шотландія, Уельс) на сучасні території інтенсивного економічного розвитку?

А розроблення родовищ кам'яного вугілля **Б** виробництво вовняних і лляних тканин **В** виробництво електронних компонентів **Г** освоєння рекреаційних ресурсів узбережжя

14. Укажіть, що таке «Бікіні»?

А відомий італійський курорт на Балеарських островах в Середземному морі **Б** двоглова вершина вулкана в бухті Ріо-де-Жанейро **В** атол, що входить до складу Республіки Маршалові Острови **Г** володіння Франції в Тихому океані

15. Укажіть, що таке «Баунті»?

А сільськогосподарський район в Центрально-Африканській Республіці, який спеціалізується на вирощуванні кокосової пальми **Б** єдине володіння Великої Британії в Тихому океані

В острівна група, що належить Новій Зеландії, розташована на відстані 1° на захід від лінії зміни дат **Г** атол, що входить до складу Маріанських островів

16. Як називається процес, у результаті якого відбувається занурення океанічної кори під материкову?

А седиментація **Б** акреція **В** денудация **Г** субдукція

17. Укажіть чинник рельєфоутворення кліфів:

А льодовик **Б** вітер **В** прибій **Г** мерзлотні процеси

18. Через територію сходу якої держави, що перераховані нижче, не проходить тропік Рака?

А Малі **Б** Саудівська Аравія **В** Ефіопія **Г** М'янма

19. Ніде на Землі, окрім Європи, ліси не поширюються до паралелі 70° пн. ш. Що спричинило проникнення лісів так далеко на північ у цьому регіоні?

А формування високогірного рельєфу **Б** вплив теплої течії на клімат регіону **В** зниження сейсмічності в регіоні **Г** господарське освоєння території

20. Назвіть річку, що починається неподалік океану, прямує вглиб материка і в середній течії розпадається на рукави, утворюючи «внутрішню» дельту.

А Ніл **Б** Конго **В** Нігер **Г** Замбезі

Практичний тур

1. Два невеликих острови, один з яких кораловий, другий – вулканічний, розташовані на однаковій відстані від пункту спостереження, відповідно на північ та на південь. Опівдні 22 червня на обох островах висота Сонця над горизонтом однакова і становить $68^{\circ} 30'$. Визначте:
  - а) географічну широту коралового та вулканічного островів;
  - б) відстань (у км) між цими островами.
2. На початку року в місті N проживало 400 тис. осіб. Протягом року рівень народжуваності становив 12‰, рівень смертності – 11‰. За рік виїхало з міста 13 тис. осіб, приїхало на постійне місце проживання 10 тис. осіб. Якою стала чисельність населення міста N наприкінці року?
3. Відомо, що вершина В на 3000 м вища за вершину А та у два рази вища за вершину С. Визначте висоту кожної вершини, якщо вершина А на 750 м нижча від вершини С. Обчисліть температуру повітря на найвищій вершині, якщо температура повітря біля підніжжя гори становить: -7°C . Обчисліть глибину шахти, що збудована біля підніжжя гори, якщо на її дні температура $+48^{\circ}\text{C}$, а також відстань між дном шахти і найвищою вершиною гори. Середня річна температура біля шахти 8°C . Геотермічний градієнт 30° на кожен кілометр, а ізотермічний горизонт міститься на глибині 33 м
4. Прокладіть маршрут Європою так, щоб побувати в шести країнах, 4 з яких федерації, а інші 4 – унітарні держави. Почніть подорож з країни-федерації і по черзі переїжджайте то в унітарну державу, то у федеративну, не повертаючись назад і перетинаючи кордони між країнами лише на суходолі. Нанесіть маршрут на контурну карту ручкою

Теоретичний тур

1. Схарактеризуйте спеціалізацію сільськогосподарських виробників у зоні степів Північної півкулі. Які чинники зумовили спеціалізацію рослинництва й тваринництва у цій зоні? Поясніть значні відмінності обсягів виробництва сільськогосподарської продукції у країнах, які розташовані в степовій зоні. Визначте види сільськогосподарської продукції, на світових ринках якої успішно конкурують господарства степових районів України.
2. Головними змінами на політичній карті Європи наприкінці XX – початку XIX ст. стали падіння Берлінського муру, розпад СРСР та падіння комуністичних режимів у Східній Європі. Охарактеризуйте, якими є поточні тенденції на політичній карті Європи, наведіть приклади.

Робота з картою

На контурній карті світу позначте і підпишіть назви країн, в яких розташовані порти:

- 1) Роттердам, 2) Лонг-Біч, 3) Манаус, 4) Порт-Елізабет, 5) Порт-Саїд, 6) Пусан.